

**DECLARAȚIA PARTICIPANȚILOR LA PRIMUL COLOCVIU
DEDICAT EDUCAȚIEI TRANSDISCIPLINARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA**

ARAD, 15 NOIEMBRIE 2012

În 15 noiembrie 2012, a avut loc la Arad prima ediție a **Colocviului Internațional „Educația transdisciplinară în învățământul preuniversitar”**, la care au participat peste 200 de cadre didactice din învățământul universitar și preuniversitar românesc, teoreticieni de marcă ai transdisciplinarității, specialiști în științele educației, reprezentanți ai societății civile, ai partidelor politice și ai asociațiilor de părinți. Colocviul s-a desfășurat sub patronajul științific al academicianului Basarab Nicolescu, președintele fondator al CIRET („Centrul Internațional de Cercetări și Studii Transdisciplinare”, cu sediul la Paris).

În urma lucrărilor prezentate în cadrul colocviului și a dezbaterilor din plenul său, participații au decis, în unanimitate, să adopte următoarea **Declarație**:

1. **Există azi, în România, o comunitate semnificativă, direct interesată de aplicarea metodologiei transdisciplinare în educație**, așa cum a fost ea definită conceptual și consacrată pe plan internațional de către CIRET. Această comunitate este formată din teoreticieni ai transdisciplinarității, specialiști în științele educației, concepatori de curriculum, profesori practicieni, părinți și elevi.
2. În ultimii ani, s-au derulat în universitățile și școlile din România numeroase proiecte și experimente didactice transdisciplinare, cu puternic impact științific și social, care ar putea constitui oricând consistente **exemple de bună practică ale aplicării metodologiei transdisciplinare în educație**. A se vedea programele desfășurate la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (școala doctorală „Paradigma europeană”, prin cursurile doctorale și doctoratele în transdisciplinaritate conduse de Acad. Prof. Basarab Nicolescu) și la Universitatea Tehnică din Cluj (platforma de mecatronică), experimentele didactice de la Colegiul Național „Moise Nicoară” din Arad, apariția unei reviste bilingve (română-engleză), on-line, de educație transdisciplinară pentru învățământul preuniversitar - „*Revista T*”, apariția unor numeroase cărți cu tematică transdisciplinară în cadrul colecțiilor „Ananta” (Editura „Junimea”, Iași) și „Știință și Religie” și „Știință, Spiritualitate, Societate” (Editura „Curtea Veche”, București).
3. S-au înființat în România numeroase **instituții și centre de aplicații ale transdisciplinarității**, de un înalt standard științific, care promovează metodologia transdisciplinarității, consacrată de CIRET: *Institutul de Studii Transdisciplinare în Știință, Spiritualitate și Societate (IT4S)* din București, *Centrul de Studii Transdisciplinare (CST)* al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, *Centrul de*

Intervenție Psihologică și Transdisciplinară al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, *Centrul „Economy, Transdisciplinarity, Cognition” (ETC)* al Universității „George Bacovia” din Bacău, *Institutul de Studii Pluri-, Inter- și Transdisciplinare (IPITS)* din Sibiu și *Centrul de Aplicații Transdisciplinare în Educație* de la Colegiul Național „Moise Nicoară” din Arad. Acestea **ar putea oferi o consistentă expertiză** pentru o viitoare construcție curriculară în învățământul preuniversitar, dacă experiența lor în domeniu ar fi eficient valorificată.

Având în vedere prezența activă în educație a tuturor acestor resurse instituționale și umane, precum și existența unei atitudini pozitive față de metodologia transdisciplinară, înțeleasă ca o soluție sustenabilă pentru educația secolului XXI, participanții la **Colocviul Internațional „Educația transdisciplinară în învățământul preuniversitar”**, aduc la cunoștința MECTS și a tuturor celor interesați următoarele **propuneri**:

1. Constituirea unui **parteneriat instituțional** între MECTS, IȘE, CIRET, IT4S și Colegiul Național „Moise Nicoară” din Arad, care să faciliteze aplicarea metodologiei transdisciplinare în educație și să asigure cadrul legal al implementării transdisciplinarității în învățământul românesc.
2. Constituirea unui **grup de lucru (echipe), la nivel național**, format din teoreticieni ai transdisciplinarității, specialiști în științele educației, psihologi, profesori practicieni, care să elaboreze o strategie a implementării transdisciplinarității în învățământul românesc, să elaboreze un program de formare a profesorilor pentru o predare-învățare transdisciplinară, un curriculum transdisciplinar, instrumente și mijloace de evaluare specifice transdisciplinarității, spre a putea fi introduse cât mai curând, în mod riguros și corect, în practica școlară.
3. **Accesarea unor fonduri europene**, prin programe de tip POSDRU, la nivel național, pentru a putea derula programele de formare a profesorilor, de elaborare a curriculumului și a evaluării transdisciplinare, a manualelor și auxiliarelor didactice.
4. **Constituirea unei rețele naționale de transdisciplinaritate** care să cuprindă toate persoanele competente în domeniu, în scopul de a valorifica întreaga resursă umană existentă în România.

Participanții la Colocviul Internațional „Educația transdisciplinară în învățământul preuniversitar” cer Comitetului de Organizare să transmită MECTS și mass-mediei prezenta **Declarație**.

Arad, 15 noiembrie 2012

În numele Comitetului de Organizare,

Prof. Mirela Mureșan

